

Bogruppens möte 2018-02-01

Närvarande: Tore Kvist (TK)
 Lars Isaksson (LI)
 Sven Erik Johansson (SJ)
 Birgitta Niléhn (BN)
 Stig Åkesson (SÅ)
 Krister Persson (KP)
 Pauli Pettersson (PP)

Frånvarande: Bengt Andersson (BA)

Mötesnoteringar

Vid mötet med Charlotte Nygren-Bonnier 2018-01-11 beslöts följande:

- Eva Gustavsson Tillväxtenheten ansvarar för flyget
- SÅ ansvarar för Kulturhuset
- SPF samorg står som beställare
- SPF fixar fikan
- TK hämtar Leif W vid flyget
- SPF samorg debiterar Hässleholm Kommun med 50 kr/politiker och tjänsteman
- Fakturan skickas till
 Hässleholms kommun,
 Fakturor Ref 2109
 Box 140
 281 22 Hässleholm
- Charlotte skickar lista till SÅ

TK inledde mötet med en genomgång av den fördjupade översiktsplanen "Framtidsplan för Hässleholms stad". Remisstiden går ut 2018-02-23 De intressantaste sidorna bifogas!

- sid 27 riktlinjer för kommunens bostadsförsörjning
- sid 43 utbyggnad av stadskärnan
- sid 46-47 markanvändning
- sid 55 ställningstagande / medborgarinflytande. SÅ tar upp frågan i KPR
- sid 56 befolkning / bostadsbehov
- sid 60 kommunen ska verka för att planen hålls aktuell
- sid 112 skyddsvärda kulturmiljöer
- sid 125 Garnisonsområden
- sid 142-143 Ljungdala

Avstämning av inspirationsdagen 2018-03-12 på Kulturhuset

- TK ansvarar för innehållet i Inbjudan
- Lena hälsar välkommen
- TK är moderator
- SÅ deltar i panelen
- SÅ/TK ansvarar för middagen söndagskväll
- TK ansvarar för Hässlehem
- SÅ skickar inbjudningar till SPFs föreningar i kommunen
- SÅ skickar inbjudningar till PROs föreningar i kommunen
- SÅ skickar inbjudningar till SKPFs föreningar i kommunen
- SÅ skickar inbjudning till Anhörigföreningen PP tillhandahåller adress
- PP skickar inbjudningar till Diabetesföreningen
- KP skickar inbjudning till FUB
- LI ansvarar för hemsidan
- TK ansvarar för annonseringen
- KP är pressansvarig
- KP köper blommor
- LI ansvarar för namnbrickorna
- SÅ/TK ansvarar för insändaren

Noterat av Stig Åkesson

Kulturmiljö

Kulturmiljön har stor betydelse för stadens identitet och berättar om staden och samhällets utveckling. I staden finns det både miljöer och enskilda byggnader som är av kulturhistoriskt värde.

Av regionalt intresse

I Länsstyrelsens kulturmiljöprogram för Skåne pekas Hässleholms stadskärna och Södra Stambanan ut som miljöer som är särskilt värdefulla ur ett Skåneperspektiv och som ska bevaras, vårdas och utvecklas.

”Miljön är representativ för de tidiga järnvägssamhällena och som sådan välbevarad och intressant då den även till vissa delar kan sägas spegla bostadssociala förhållanden. Järnvägen var av största betydelse för samhällets framväxt. Såväl byggnaderna som trädgården är väsentliga element i miljön. Hässleholm är även ett tydligt exempel på garnisonsstad.”

”Södra stambana var av stor betydelse för förbindelserna inom Sverige och är ett viktigt och levande dokument över järnvägsbyggande som fortfarande har stor betydelse i den svenska infrastrukturen.”

Särskilt värdefulla kulturmiljöer

I Hässleholm är det framförallt följande miljöer som har stort kulturhistoriskt värde:

- Kvarterstrukturen i centrum med avlånga kvarter och uppdelning av gatorna i avenyer, huvudgator och bakgator. Tydlig axel mellan stationen och kyrkan.
- Den järnvägsanknutna miljön kring stationshuset och kvarteret Paradiset med järnvägsbostäderna och platsen för SJs växtdepå.
- Garnisonsmiljöerna på de f.d. regementsområdena T4 och P2.
- Hässleholmsgården.
- Bostadsmiljöer från folkhemsepoken.

Särskilt värdefulla byggnader

I staden finns ett flertal byggnader som har ett särskilt kulturhistoriskt bevarandevärde. Dessa byggnader ska skyddas mot förvanskning genom skydd i detaljplan (se karta och förteckning på nästa uppslag).

LÄS MER

- Kulturmiljöprogram för Skåne, Länsstyrelsen
www.lansstyrelsen.se/skane

Ställningstaganden:

Kommunen ska verka för att:

- Arbeta fram en kulturmiljöplan och hålla den aktuell.
- Skydda särskilt värdefulla byggnader och miljöer (se karta) mot förvanskning genom att ge dem skyddsbestämmelser i detaljplan.
- Lyfta fram och synliggöra stadens och olika platser kulturhistoria.
- Förhålla ny bebyggelse inom stadskärnan till befintlig skyddsvärd bebyggelse vad gäller volym, höjd, takutformning etc.

Tillgängligheten till natur- och rekreationsområden utvecklas både för de som planeras bo i Garnisonen och för de som besöker området. Tillgängligheten till området säkerställs genom att områdets bil-, gång- och cyklevägar är allmänna med kommunen som huvudman. I takt med att staden växer som helhet och får allt fler invånare ökar behovet av natur- och rekreationsområden med hög kvalitet, både avseende innehåll och storlek. Ny bebyggelse, bostäder och verksamheter, i Garnisonen innebär hårdare tryck på natur- och rekreationsområden. Storleken och kvaliteten på dessa områden är därför av betydelse.

Områdets befintliga naturvärden och kopplingarna till omkringliggande natur- och rekreationsområden är en utgångspunkt när tillägg görs i form av ny bebyggelse. Vandringsleden *I Posta Nillas spår* har en del av sin sträckning genom Garnisonen och bidrar till att knyta samman stadens natur- och rekreationsområden.

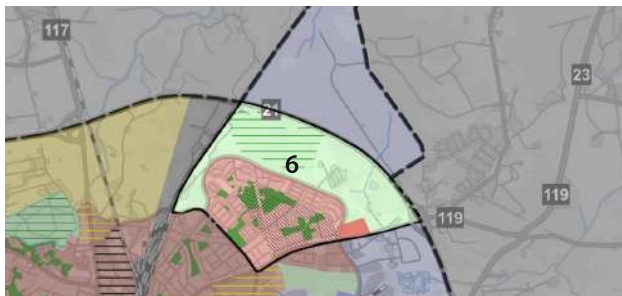
Garnisonsområdet ingår i det av länsstyrelsen utpekade riksintresset för friluftsliv, FM 23 Hovdala-Finjasjön (se under rubriken Riksintresse). Avgränsningen för ny exploatering i Garnisonen har gjorts med utgångspunkten att den ska stödja syftet med riksintresset för friluftsliv.

Täthet och exploatering

Tätheten på den nya bebyggelsen i Garnisonen kommer att variera. Längs huvudstråken eftersträvas en högre täthet och på vissa ställen kan bebyggelsen gå upp i höjd till 3-4 våningar, medan det i områdets inre delar och i gränslandet mot angränsande natur- och rekreationsområden företrädesvis planeras för en tät och låg bebyggelse. Avvikelser från det här principiella mönstret kan komma att bli aktuella när området detaljplaneras, men alltid utifrån den specifika platsens förutsättningar. Runt de befintliga gårdarna i området planeras ingen ny bebyggelse, men befintlig bebyggelse kan kompletteras med mindre byggnader kopplat till gårdarnas verksamhet. Möjligheten att komplettera befintlig gårdsbebyggelse med ytterligare enstaka bostadshus provas i varje enskilt fall.

6. Ljungdala

Stadskaraktersområde Ljungdala omfattar de bostadsområden som omringas av Stobyvägen i sydost, Belevägen i norr, södra stambanan i väster och Norra kringelvägen i sydväst. Området omfattar också det föreslagna klass 1-området Ljungdala mosse samt ett grönt bälte mot riksväg 21 som bland annat inbegriper ett koloniområde.

Stadsbild nuläge

Ljungdala prägas av bostadsområden från den senare delen av 1900-talet varav den delen av området som består av flerfamiljshus tillkom under tiden för det så kallade miljonprogrammet. Miljonprogrammet präglades bland annat av en storskalig struktur med funktionsseparation. Detta syns tydligt i stadsbilden där breda bilvägar dras runt bostadsområdet samtidigt som områdets "insida" enbart har gång- och cykelvägar samt en storskalig grönsstruktur. Funktionsseparationen syns också i hur enfamiljshusen ligger avskilda från flerfamiljshusen, ofta med tomternas baksida mot de stora grönyrtornas ytterkanter. Denna typ av kvarters-

struktur återfinns också i flerfamiljshuskvarteren där husens entréer riktar sig inåt mot innergården och husens baksidor utgör väggar mot de offentliga grönyrtorna.

I området finns främst tre typer av bebyggelse:

- Villaområden med byggnader i 1 eller 1 ½ plan.
- Radhusområden i 1 eller 1 ½ plan varav flera enplanshus även har källare.
- Flerfamiljshus med tegelbyggnader i tre plan samt källare.

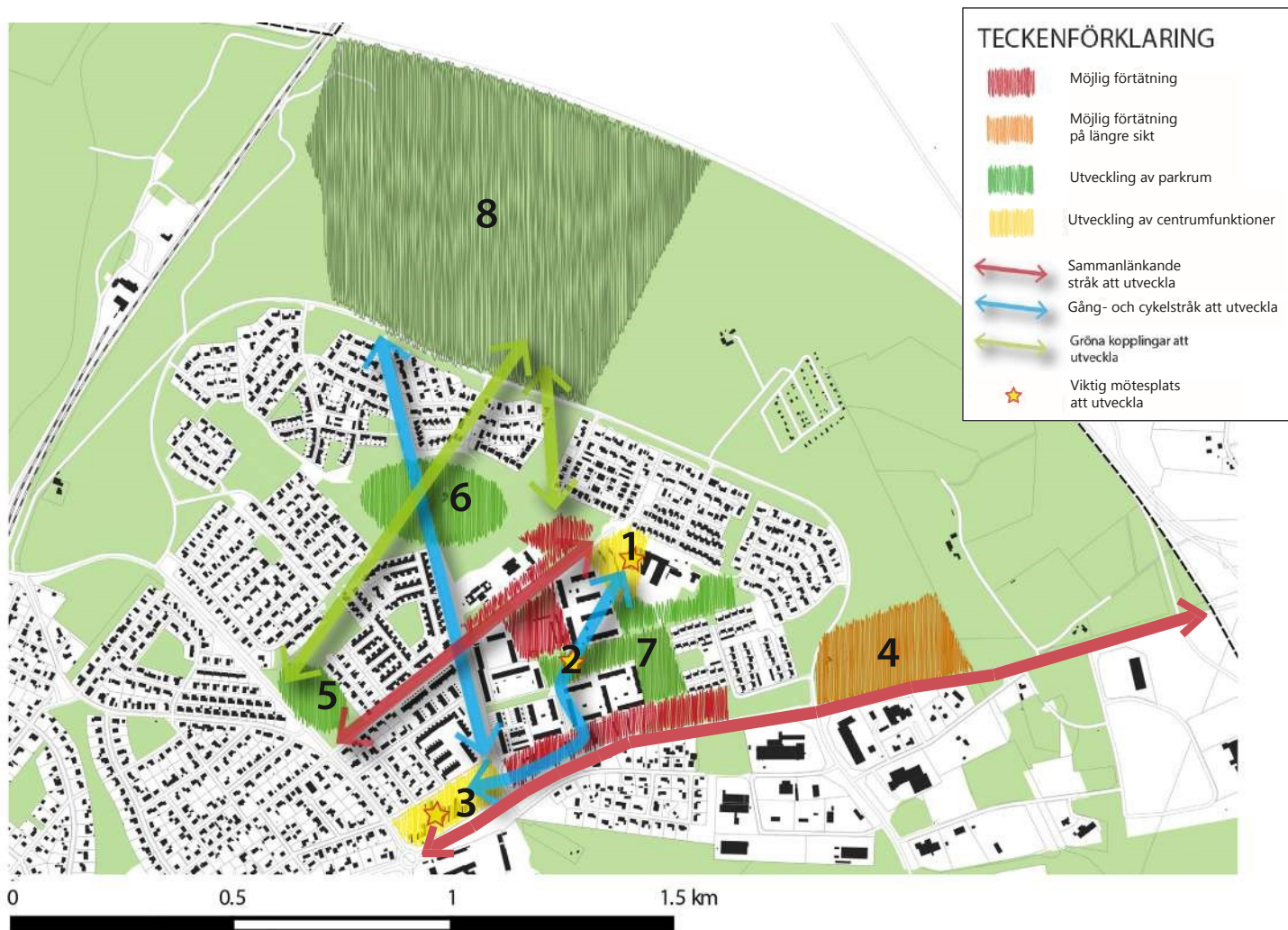
Villaområdena i stadsdelen består främst av så kallade villamattor som byggdes i stora delar av landet främst under 1970- och 80-talet. Bebyggelsen präglas av likartade hus, ofta i ett, eller 1 ½ plan och en gatustruktur med återkommande säckgator som hindrar genomfart och söktrafik i området. I Ljungdalas nordvästra del finns nyare bebyggelse, främst från 1990-talet, ofta kedje- eller parhus och med samlad parkering. Till övervägande del är gatorna inne i villaområdena småskaliga och gröna men det förekommer även gator som är för breda i förhållande till trafikmängd och omkringliggande, byggnader. I dessa fall saknas rumsbildande kvaliteter i gaturummet.

Bilden visar en av gång- och cykelvägarna inne i flerfamiljshusområdet med fastighetens baksida mot parken.

Bilden visar en småskalig platsbildning med fruktträd och bänk på en villagata i områdets östra del.

Skissen ovan visar viktiga stråk och element i landskapet som ska beaktas i planarbetet. Bilden visar också inom vilka ytor bebyggelse respektive natur kommer att lokaliseras.

Stadsbild utveckling

Utveckling och prioritering

Vid utveckling av Ljungdala bör en tydligare strukturering av stråk och mötesplatser utarbetas. Mötesplats Ljungdala (1), Ljungdalaskolan, områdets nybyggda förskola vid Trebackalånggatan samt multisportarenan (2) bildar redan idag ett nav i området men den rumsliga strukturen kring dessa mötesplatser behöver förtydligas. Detsamma gäller den lokala matbutiken och Ljungdala kyrka (3). Det är idag otydligt vad som är kvartersmark (privat mark) och vad som är publik mark. Det finns också mycket få entréer och fönster ut mot de offentliga rummen vilket gör dem otrygga. Villornas trädgårdar, i dessa fall baksidor, vetter mot den offentliga marken, ibland med höga plank, vilket gör cykelvägar och gångstråk otrygga och obefolkade. Idag (2017) ansluter garagelängor, vändplatser och stora parkeringsytor till vad som har potential att bli ett vackert, befolkat och stadsmässigt centralt torgrum i området. I sydvästra delen av Ljungdala återfinns också Ljungdala kyrka och den lokala matbutiken. Även här finns behov av att skapa en bättre rumslighet, samt att se över den interna kopplingen mellan dessa två stadsdelscentran.

En nyckelfråga i utvecklingen av Ljungdala är att omstrukturera området med det storskaliga bilcentrerade, utifrånmatande planeringsideal som rådde under 1960- och 1970-tal. Ett exempel på hur detta kan göras är att förtäta längs med en ny eller utvecklad bussgata, exempelvis Trebackalånggatan, och i den nya bebyggelsen vända entréerna ut mot den bussgata och ut mot de offentliga parkerna.

En större variation av typ av bostäder och upplåtelseformer vore önskvärt inom Ljungdalas olika delområden. För att bättre koppla ihop flerbostads- och villabebyggelse behövs också tydligare entréer och stråk mellan områdena. Ett led i den processen är att bygga mer utåtriktade kvarter som vänder sig mot de allmänna rummen, något som också kunde bidra till en ökad upplevd trygghet.

Det finns goda förutsättningar för förtätning i Ljungdala. De luftledningar som idag skär genom området kommer grävas ned (för mer information, se *Tema teknisk försörjning*) och i och med detta frigörs stora ytor som kan utvecklas såväl för rekreation som för gång, cykling och bebyggelse. Vidare kan nya

KOMMUNALA PLANER, PROGRAM OCH STRATEGIER

Ett stort arbete har under det senaste dryga året gjorts med att ta fram relevant strategisk planering, men det saknas fortfarande adekvat planeringsunderlag. Det behövs bl. a. strategier för kulturmiljön samt VA- och klimatanpassning. Inventeringar pågår i skrivande stund (hösten 2017) för att ta fram underlag för en uppdaterad naturvårdsstrategi och naturvårdsplan.

Grönstrategi och grönsplan

En grönstrategi för Hässleholms kommun har arbetats fram och antogs av kommunfullmäktige 2017-09-25. Parallellt med FÖP:en pågår även arbetet med att ta fram en grönsplan för Hässleholms stad. Grönstrategin lyfter betydelsen av den tätortsnära naturen och kopplingarna till densamma. Av stor betydelse är även behovet av att aktivt planera för kvalitativa parker och grönområden vid förtätning.

Den grönsplan som är under framtagande (2017) pekar bland annat ut viktiga gröna stråk och kilar som binder samman staden med värdefulla natur- och rekreationsområden. Dessutom finns en kartläggning och klassning av värdefulla naturområden och förslag på utveckling av nya och befintliga parker och naturområden.

Trafikstrategi och trafikplan

Arbetet med trafikstrategi för Hässleholms kommun och trafikplan för Hässleholms stad har pågått parallellt med framtagandet av fördjupningen av översiktsplanen. Trafikstrategin, som antogs av kommunfullmäktige 2017-09-25, anger vision och mål för kommunens framtida trafiksystem. Trafikplanen för Hässleholms stad (remissversion 2017-03-14) ska visa hur trafiken i staden kan och bör utvecklas fram till år 2030. Båda har inriktning mot ett mer hållbart transportsystem.

Riktlinjer för bostadsförsörjningen

I lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar anges att kommunen ska planera bostadsförsörjningen i syfte att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder. Hässleholms kommun har tagit fram riktlinjer för bostadsförsörjningen. Riktlinjerna antogs av kommunfullmäktige 2017-09-25.

Bostadsförsörjningen i Hässleholm har utmaningar både på kort och lång sikt. En framtida höghastighetsstation i Hässleholm kommer att innebära ett ökat bostadsbyggande, framför allt i stationsnära läge.

Strategiskt näringslivsprogram - Hässleholm 2020

Det strategiska näringslivsprogrammet ska bidra till att öka kommunens konkurrens- och attraktionskraft på lång sikt. Programmet ska även tydliggöra kommunens ansvar i utvecklingsfrågor samt medverka till en ökad professionalism i kommunens näringslivsarbete. I programmet pekas bland annat ut att kommunen ska arbeta med tillväxtorienterad fysisk planering och infrastruktur.

Följande tre punkter sammanfattar de generella utvecklingsfrågorna:

- Näringslivets ökande behov av kvalificerad arbetskraft.
- Hässleholm behöver fler invånare och en högre utbildningsnivå.
- Hässleholm står på tröskeln till att bli en stor stad med pendlingsavstånd till den vitala Öresundsregionen.

Med Hässleholms storstadsnära läge är det viktigt att i så stor utsträckning som möjligt ”koppla upp sig” på storstadens attraktivitet och aktivitet.

Fokusområden som kommunen ska arbeta vidare med är:

- Satsa på förutsättningarna för det existerande näringslivet.
- Satsa på kunskap.
- Satsa på entreprenörskapsdriven tillväxt baserad på innovationer.
- Tillväxtorienterad fysisk planering och infrastruktur.
- Hässleholm ska agera tydligt och ta ansvar för utvecklingen i regionen.

Miljöåtgärder i Hässleholms kommunkoncern 2017-2018

Miljöhandlingsplanen har sin utgångspunkt i Skånes miljömål och åtgärder, som i sin tur baseras på de nationella miljökvalitetsmålen och på FN:s globala hållbarhetsmål. Det finns i dagsläget inga övergripande, lokala miljömål i Hässleholms kommun och det finns ett behov av att komplettera miljöstyrningen med kort- och långsiktiga miljömål.

I handlingsplanen pekas över 100 åtgärder ut som förvaltningarna och de kommunala bolagen åtagit sig att genomföra innan 2019. Åtgärderna sammanfattas bland annat utifrån följande teman:

- Hållbar fysisk planering och utveckling
- Hållbara transporter
- Grön förtätning och kompensation
- Klimatanpassning
- Natur- och kulturmiljö: vård, skydd, bevarande och utveckling

1 STADEN SKA VÄXA INÅT GENOM FÖRTÄTNING

Hässleholms stad ska växa på ett resurs- och yteffektivt sätt. Det kan framför allt ske genom att staden växer inom den befintliga stadsstrukturen, genom att undvika att ta ny mark i anspråk och genom att utnyttja befintlig infrastruktur. Förtätning och förädling av befintliga kvarter och omvandling och komplettering av redan ianspråktagen mark ska vara ledord.

I första hand ska staden växa stationsnära i centrum, dvs. cirka 1 500 meter från stationen. Dessutom kan bebyggelse och funktioner tillkomma i kollektivtrafikstråk och i lägen som bidrar till att knyta ihop stadens olika delar.

Förtätning innebär också att staden förtätas med fler mötesplatser, parker och grönska. Genom att väva staden tätare, grönare och öka bebyggelsevolymen, snarare än att låta staden breda ut sig ytterligare, byggs ett samhälle som strävar mot långsiktig hållbarhet för människor, miljö och samhällsekonomi. All omvandling och förtätning ska ske med respekt för befintlig grönstruktur och bebyggelsekaraktär.

- Undvik att ta ny mark i anspråk.
- Förtäta, förädla, omvandla och komplettera.
- Prioritera bebyggelse i centrum, stationsnära läge och kollektivtrafikstråk.
- Förtäta med grönska och mötesplatser.
- Värna befintliga parker.

2 STÄRK HÄSSLEHOLM SOM NAV FÖR KOMMUNIKATION OCH MÖTEN

Hässleholm ska stärka sin position som regional och nationell knutpunkt med fortsatt utveckling både kring resande, möten, gods, logistik och andra järnvägsanknutna verksamheter. Staden har vuxit fram kring järnvägen och järnvägen har starkt bidragit till stadens identitet.

Hässleholm C och det stationsnära området ska utvecklas till ett modernt nav för resande, kommunikation och möten. Genom att stationen ansluts till framtida höghastighetsjärnväg stärks denna roll ytterligare. Kring stationen lokaliseras mötesplatser, verksamheter, service och boende. Stationen är stadens hjärta där många människor strömmar igenom och uppehåller sig varje dag. Samtidigt bidrar stationsmiljön starkt till besökarnas bild av staden och varumärket Hässleholm.

Hässleholms centrum ska utvecklas på båda sidor om järnvägen och stationen blir den naturliga medelpunkten i staden. Bostäder, verksamheter och mötesplatser i stationsnära läge bidrar också till att fler människor vistas i centrum.

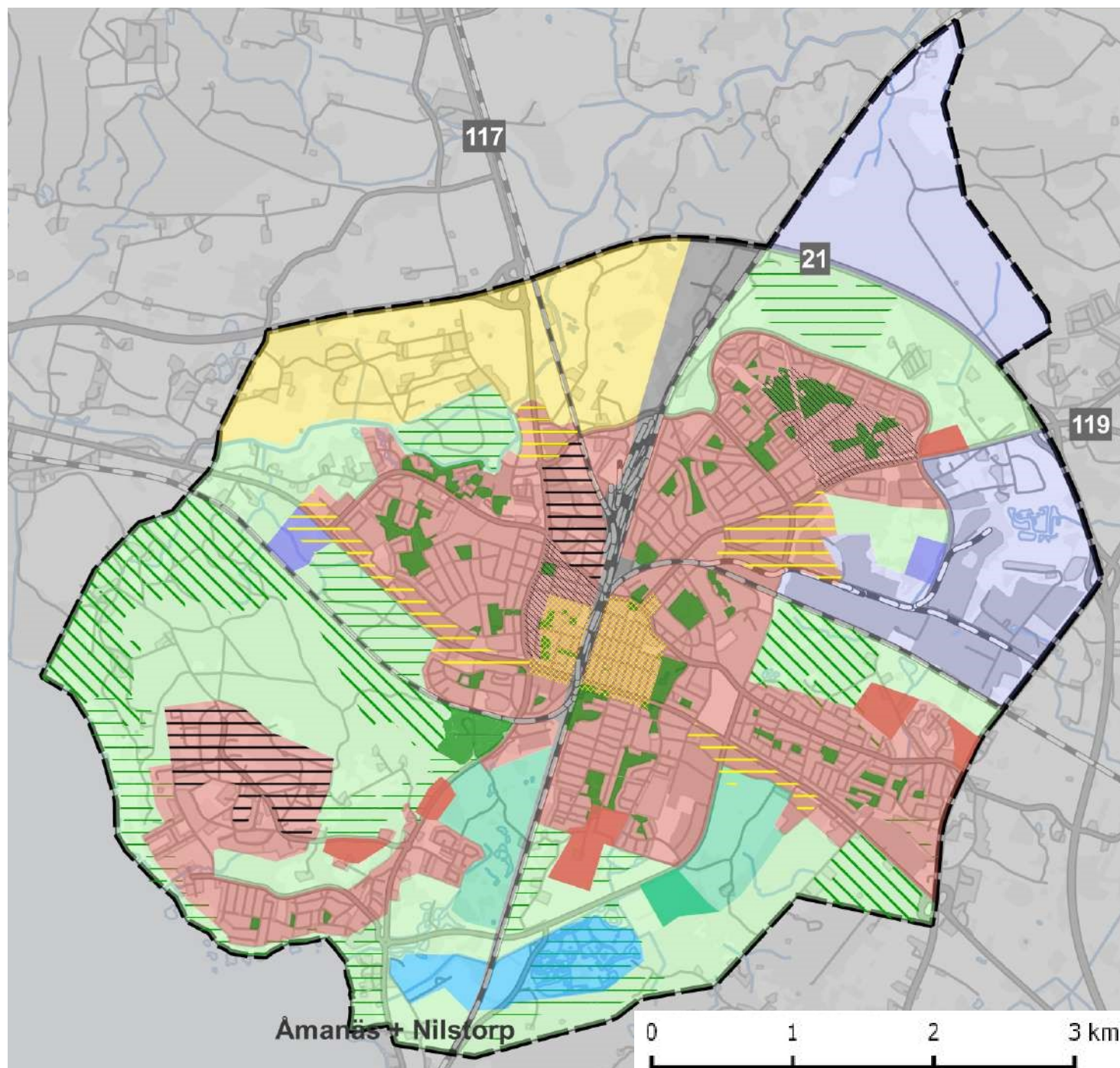
Hässleholms stad som nav och mötesplats spelar en central roll i att koppla tillväxtmotorn nordost (Hässleholm - Kristianstad) vidare mot tillväxtmotorerna Malmö/Lund och Helsingborg.

- Knutpunkt för resande, möten, logistik och gods.
- Utveckla Hässleholms C.
- Verka för höghastighetsstation.
- Utveckla det stationsnära området.

► Markanvändningskarta

FÖRSLAGET FINNS ÄVEN SOM
DIGITAL WEBBKARTA.
SÖK VIA: www.hassleholm.se -
Bygga, bo och miljö -
Översiktsplan och detaljplaner -
Översiktsplan -
Framtidsplan Hässleholms stad.

Markanvändningskartan visar föreslagen användning av mark- och vattenområden inom Hässleholms stad och är vägledande vid utbyggnad och utveckling av staden.

► Bostäder

Behovet av fler bostäder är stort både i Hässleholm och i övriga landet. I Hässleholms stad ska det finnas bostäder för alla målgrupper och för de olika behov som människor har i olika skeden av livet. Boendemiljöerna ska också vara attraktiva och utformade så att människor kan leva hållbart.

Bostäder för alla

Bostaden är av stor betydelse för en individs hälsa och välbefinnande. Enligt Folkhälsomyndigheten påverkar boendeförhållanden hur väl en person klarar av utbildning och arbete, vilket i sin tur har en inverkan på hälsan. En fungerande bostadsmarknad med god rörlighet är även en viktig pusselbit i att främja den hållbara ekonomiska tillväxten. Inom Skåne, precis som i hela landet, är bostadsbristen stor. Bostadsbristen drabbar många olika segment i samhället men hårdast drabbar den särskilda grupper som har svag förankring på bostadsmarknaden eller sämre ekonomiska förutsättningar. Det handlar bland annat om ungdomar, äldre och nyanlända som får en allt svårare situation på bostadsmarknaden.

Inom Hässleholms stad ska det erbjudas en mångfald av olika boendetyper som passar olika målgrupper beroende på skede i livet. Alla bostäder behöver inte se likadana ut, för våra behov ser olika ut. Det ska vara möjligt att välja en boendeform som passar individuella förutsättningar och önskemål. Exempelvis kan villatäta stadsdelar kompletteras med mindre flerbostadshus och marklägenheter i kollektivtrafikhärlägen för en mer blandad befolkning och möjlighet för äldre att lämna sin villa och ändå bo kvar i området.

Idag är bostadsbehovet hos unga vuxna, äldre, nyanlända svenskar och hemlösa stort, såväl i kommunen som i regionen. Detta är grupper som efterfrågar hyreslägenheter, vilket det råder stor brist på i så gott som hela Skåne. Dessa grupper är många gånger även beroende av god kollektivtrafikförsörjning och trygga, säkra och gena gång- och cykelstråk för att nå stadens service, utbildning och arbete.

Riktlinjer för bostadsförsörjningen

Varje kommun ska enligt lag (SFS 2000:1383) ta fram riktlinjer för bostadsförsörjningen med syfte att skapa förutsättningar för alla kommunens invånare att leva i goda bostäder, och för att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs.

I Hässleholms kommun antogs Riktlinjer för bostadsförsörjningen i kommunfullmäktige 2017-09-25. Här anges målet om planeringsberedskap för cirka 4500 bostäder inom FÖP-området. Fem strategier presenteras för att vägleda kommunen i arbetet med att nå målsättningarna om bostadsbyggande och bostäder som möter invånarnas behov. Särskilda fokusgrupper vars behov granskas närmare i underlaget till riktlinjer för bostadsförsörjning inbegriper äldre, hemlösa och socialt utsatta, samt nyanlända och ensamkommande barn. För mer information se avsnitt *Tema kommunal service* och *Riktlinjer för bostadsförsörjningen*.

Befolkningstillväxt och bostadsbehov

År 2017 bor ungefär 21 300 personer inom FÖP-området. Enligt den befolkningsprognos som togs fram 2017 kommer antalet invånare i Hässleholms stad vara 23 252 år 2030. Det innebär en befolkningsökning på 9,2 %, eller drygt 2000 personer. Med dagens hushållssnitt på 2,19 personer i Hässleholms kommun innebär detta att det behöver tillkomma strax över 1000 nya bostäder i området - drygt 1150 inkluderat Boverkets bostadsreserv. Hur många det bor i ett hushåll varierar dock beroende på sammansättningen av bostadsbeståndet.

När en höghastighetsstation placeras i Hässleholm kommer det att möjliggöra en stark expansion av staden, framförallt i stationsnära läge. Ett ökat bostadsbyggande är ett av målen med utbyggnaden av en höghastighetsjärnväg genom Sverige. Hässleholm och Kristianstad har tillsammans åtagit sig att bygga 7000 nya bostäder till år 2030. I FÖP:en ges planeringsberedskap för 4 500 nya bostäder. Att planeringsberedskapen är större än det prognosticerade behovet av bostäder ger en flexibilitet i vilka utbyggnadsområden som prioriteras. I rutan på nästa sida anges fördelningen över de större utbyggnadsområden som presenteras i FÖP:en, samt förtättningsmöjligheter.